

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
ФАРМАЦЕВТИЧЕН ФАКУЛТЕТ**

ПРОГРАМА

ПО

**ЛАТИНСКИ ЕЗИК И
ФАРМАЦЕВТИЧНА ТЕРМИНОЛОГИЯ**
спец. фармация

Приета от Секционен съвет с протокол № 81 на 11.06.2020

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

ДЕСО

СЕКЦИЯ ПО ЧУЖДИ ЕЗИЦИ

Наименование на дисциплината:

„Латински език и фармацевтична терминология“.

Вид на дисциплината съгласно ЕДИ:

Задължителна.

Ниво на обучение:

Магистър /М/

Форми на обучение:

Семинарни упражнения, самоподготовка.

Продължителност на обучение:

Два семестъра.

Хорариум:

60 часа упражнения.

Помощни средства за преподаване:

Интерактивна дъска, езикова лаборатория, електронна платформа Microsoft Office 365.

Форми на оценяване:

Задачи за самостоятелна работа, писмени изпитвания (текущи и семестриални), устни изпитвания, финален писмен изпит.

Формиране на оценката:

1. оценка от финалния писмен изпит – 50% от крайната оценка;
2. оценка(и) от текущ контрол и самостоятелни задания; - средноаритметичната оценка от две писмени изпитвания за година (по едно на семестър) формират заедно 40% от оценката (20% от първото и 20% от второто);
3. оценка от устни изпитвания в урочната работа и текущи контролни проверки и презентация (ако са били зададени) - допълваща крайната оценка – 10%.

Аспекти при формиране на оценката:

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Провеждане на тестове, участие по време на упражнения, изпълнение на задачи за самостоятелна работа.

Годишен изпит:

Да.

Държавен изпит:

Не

Водещ преподавател:

Магистър, преподавател с ОНС „Доктор“ или хабилитирано лице

Катедра:

Секция по чужди езици към Департамента по езиково и специализирано обучение

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Латински език и фармацевтична терминология“ като част от програмата на студентите по фармация в МУ – Пловдив запознава учещите със специализираната терминология. Тя дава възможност за придобиване на знания по граматика на латинския език, за усвояване на термини от дисциплините фармакология, фармакогнозия, фармацевтична ботаника, химия, технология на лекарствените форми. Дисциплината включва термини от анатомията, клиниката, патологията като самостоятелна употреба и в контекста на наименованията на лекарствените продукти. Курсът разглежда законовата рамка относно начина за изписване на лекарства в рецептите като общо съдържание и с акцент върху частите на рецептата на латински език. Студентите се запознават с актуалното съдържание на Европейската фармакопея.

Обучението по латински език изгражда у студентите уменията да превеждат рецепти от латински на български език и обратно, да познават латинските имена на растенията според научната им класификация в ботаниката, да употребяват правилно наименованията на лекарствените продукти, да разбират наименованията на химичните елементи и съединения, да усвоят терминоелементите от гръцки произход, така че да могат самостоятелно да превеждат сложни термини и да конструират такива.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

- Придобиване на знания за имената в латинския език (съществителни, прилагателни, причастия, числителни) и тяхната употреба в терминологията.
- Придобиване на знания за глагола в латинския език и употребата на глаголни форми в рецептурата.
- Усвояване на термини от, фармакологията, фармакогнозията, ботаниката, патологията, анатомията.
- Умения за превод от латински на български и от български на латински език на терминологични словосъчетания и кратки изречения.
- Усвояване на словообразователните елементи от старогръцки произход, умение за конструиране на сложни термини и за разбирането им.
- Умения за четене и писане на рецепти.
- Умения за разбиране на имената на лекарствата.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

По време на обучението си по латински език и фармацевтична терминология студентите следва да усвоят граматичен и лексикален минимум, който им помага да изучават специализирани дисциплини в горните курсове и да работят свободно с терминологията по специалността си. В края на курса студентите трябва да знаят и могат следното:

- да владеят минимума лексика, който обслужва нуждите на дисциплините, изучавани в горните курсове;
- да владеят правилата на латинската граматика, за да работят със специализирана терминология (от областите фармакология, фармакогнозия, фармацевтична ботаника, технология на лекарствените форми);
- да познават принципите на образуване на сложни термини в езика на фармакологията, клиниката, терапията;
- да разбират и конструират сложни термини;
- да познават законовата рамка в Република България относно съдържанието на рецептата;
- да четат и разбират рецепти;
- да разбират термините от фармакогнозията и фармацевтичната ботаника.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УЧЕБЕН ПЛАН

Дисциплина	Писмен изпит	Часове			Часове по години и семестри		Кредити
		Семестър	Общо	Лекции	Упражнения	I	
Латински език и фармацевтична терминология	II	60	-	60	30	30	5.1

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

I курс, I семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Увод в курса по латински език и фармацевтична терминология. История на фармацевтичната и медицинската терминология. Азбука и произношение.	2ч.	
2.	Обобщение на фонетичните, правописни и правоговорни особености на латинския език.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	Употреба на термини от старогръцки произход в латинския език.		
3.	Глагол. Изявително наклонение, деятелен и страдателен залог – Indicativus praesentis activi et passivi на глаголите от четирите спрежения.	2ч.	
4.	Повелително наклонение, деятелен залог – Imperativus praesentis activi. Употреба на глагола в рецептурата. Употреба на наречията в рецептурата.	2ч.	
5.	Категории на имената в латинския език: род, число, падеж. Употреба на падежите. Склонения на съществителните имена. Първо латинско склонение на съществителните имена. Първо гръцко склонение на съществителните имена Употреба на предлози с Accusativus и Ablativus.	2ч.	
6.	Фармакогностични и ботанически термини по I склонение. Термини от старогръцкия език във фармацевтичната и медицинската терминология на латински. Начини за образуване. Транскрибиране от старогръцки на латински език. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от I склонение в латинския.	2ч.	
7.	Второ латинско склонение на съществителните имена. Второ гръцко склонение на съществителните имена. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от II склонение в латинския.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	Наименования на лекарствата, растенията, оксидите от II склонение.		
8.	Прилагателни имена от първо и второ склонение. Минало страдателно причастие. Бъдещо страдателно причастие. Съгласувано и несъгласувано определение. Имена на групи лекарства според начина на тяхното действие.	2ч.	
9.	Писмено изпитване върху глагола, съществителните и прилагателните имена от първо и второ склонение, термините от старогръцки произход.	2ч.	
10.	Съществителни имена от трето склонение – обща характеристика и особености по групи. Съществителни имена от трето консонантно склонение. Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение). Прилагателни имена за положение в пространството, образувани със суфиксите -iog и -ius. Наименования на солите.	2ч.	
11.	Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от трето консонантно склонение.	2ч.	
12.	Съществителни имена от трето вокално склонение. Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение).	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

13.	Съществителни имена от трето смесено склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от III смесено склонение в латинския.	2ч.	
14.	Прилагателни имена от трето склонение. Сегашно деятелно причастие. Употреба на сегашно деятелно причастие в наименованията на групите лекарства и при видовите имена на растенията.	2ч.	
15.	Преговор на съществителните и прилагателните имена от първо, второ и трето склонение. Упражнения.	2ч.	

ОБЩО: 30 ч.

ПРОГРАМА ЗА УПРАЖНЕНИЯ

I курс, II семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ	ДАТА
1.	Преговор на глагола, съществителните и прилагателните имена, причастията. Степени за сравнение на прилагателните имена – начини за образуване и особености на склонението. Употреба на степените за сравнение при видовите имена на растенията, във фармакологията и клиниката.	2 ч.	
2.	Съществителни имена от четвърто склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	съществителните от IV склонение в латинския език.		
3.	Съществителни имена от пето склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от V склонение в латинския език. Обобщение на склоненията.	2 ч.	
4.	Числителни имена. Латински и гръцки терминоелементи със значение числителни имена и употребата им в наименованията на растенията и химичните съединения.	2 ч.	
5.	Писмено изпитване върху съществителните, прилагателните имена и причастията от трето склонение.	2ч.	
6.	Рецептура. Определение за рецепта. Части на рецептата. Видове рецепти. Действащо законодателство в Република България относно лекарствените продукти и начините за изписването им в рецептата. Европейска фармакопея.	2 ч.	
7.	Наименования на лекарствата. Определение за лекарствен продукт. Видове наименования на лекарствените продукти. Класификация на лекарствата по групи според начина на тяхното действие.	2 ч.	
8.	Химична номенклатура (наименования на химичните елементи и съединения). Примери в рецепти.	2 ч.	
9.	Ботаническа номенклатура (систематика на растенията и научните им наименования).	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

	Термини от фармакогнозията. Наименования на растенията и лекарствените продукти на растителна основа в Европейската фармакопея. Примери в рецепти.		
10.	Твърди лекарствени форми - I. Прахове, таблетки, дражета. II. Капсули, гранули, пилули, сборове. Примерни рецепти.	2ч.	
11.	Течни лекарствени форми за перорално и външно приложение. Разтвор, микстура, емулсия, суспензия. Течни лекарствени форми, получени като горещ воден извлек на дроги. Примерни рецепти.	2ч.	
12.	Течни лекарствени форми за инжекционно приложение. Препарати за парентерална употреба. Примерни рецепти.	2ч.	
13.	Меки лекарствени форми. Въздухообразни лекарствени форми. Примерни рецепти.	2ч.	
14.	Преговор на глагола, съществителните и прилагателните имена, причастията като граматични особености. Преговор на рецептурата, на наименованията на лекарствата, на термините от ботаниката и фармакогнозията. Преговор на термините от старогръцки произход.	2ч.	
15.	Подготовка за финален писмен изпит. Типове упражнения – обяснения на задачите и практически примери.	2ч.	

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

ОБЩО: 30 ч.

У П Р А Ж Н Е Н И Я – Т Е З И С И

УПРАЖНЕНИЕ № 1 – 2 часа

Увод в курса по латински език и фармацевтична терминология. История на фармацевтичната и медицинската терминология. Азбука и произношение.

1. Латинският език и фармацията.
2. История и развитие на фармацевтичната и медицинската терминология.
3. Азбука и произношение.

УПРАЖНЕНИЕ № 2 – 2 часа

Обобщение на фонетичните, правописни и правоговорни особености на латинския език. Употреба на термини от старогръцки произход в латинския език.

1. Класификация на звуковете:
 - а) гласни и дифтонги;
 - б) съгласни;
 - в) буквени съчетания и диграфи.
2. Квантитет и ударение.
3. Упражнения.

УПРАЖНЕНИЕ № 3 – 2 часа

Глагол. Изявително наклонение, деятелен и страдателен залог - Indicativus praesentis activi et passivi на глаголите от четирите спрежения.

1. Граматически категории на глагола.
2. Лични окончания.
3. Упражнения. Превод на глаголи от латински на български и от български на латински език. Спрежение на глаголи. Образуване на форми за съответното лице и число.

УПРАЖНЕНИЕ № 4 – 2 часа

Повелително наклонение, деятелен залог – Imperativus praesentis activi.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Употреба на глагола в рецептурата. Употреба на наречията в рецептурата.

1. Граматически категории.
2. Лични окончания.
3. Упражнения. Превод от латински на български и от български на латински език.
Спрежение на глаголи. Образуване на форми за съответното лице и число.

УПРАЖНЕНИЕ № 5 – 2 часа

Съществителни имена. Категории на имената в латинския език: род, число, падеж. Употреба на падежите, падежни окончания. Склонения на съществителните имена. Първо латинско склонение на съществителните имена. Първо гръцко склонение на съществителните имена. Употреба на предлози с Accusativus и Ablativus.

1. Определение и окончания.
2. Суфикси по първо склонение.
3. Предлози.
4. Упражнения за превод от латински на български и от български на латински език.
Упражнения върху склонението на съществителните имена, образуването на форми за различни падежи, определянето на падежа и числото на съществителните имена.

УПРАЖНЕНИЕ № 6 – 2 часа

Фармакогностични и ботанически термини от I склонение.

Термини от старогръцкия език във фармацевтичната и медицинската терминология на латински. Начини за образуване. Транскрибиране от старогръцки на латински език.

Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от I склонение в латинския език.

1. Научни наименования на растенията в ботаниката. Биноминален принцип.
2. Упражнения за превод на термини от ботаниката и фармакогнозията.
3. Упражнения върху сложни термини от старогръцки произход:
обяснение на съдържанието на термини, конструиране на сложни термини.

УПРАЖНЕНИЕ № 7 – 2 часа

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Второ латинско склонение на съществителните имена. Второ гръцко склонение на съществителните имена. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от II склонение в латинския. Наименования на лекарствата, растенията, оксидите от II склонение.

1. Определение и окончания.
2. Суфикси по второ склонение.
3. Конструирание на сложни термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните имена от II склонение в латинския.
4. Превод на наименования на лекарства, растения, оксиди и др. от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 8 – 2 часа

Прилагателни имена от първо и второ склонение. Минало страдателно причастие. Бъдещо страдателно причастие. Съгласувано и несъгласувано определение. Имена на групи лекарства според начина на тяхното действие.

1. Определение и окончания.
 2. Суфикси при прилагателните имена от първо и второ склонение.
 3. Особености и употреба на съгласуваното и несъгласуваното определение.
- Упражнения за превод на примери със съгласувано и несъгласувано определение.
4. Упражнения за превода на примери с минало страдателно и бъдещо страдателно причастие.
 5. Употреба на прилагателните при наименованията на групите лекарства.
- Упражнения за превод.

УПРАЖНЕНИЕ № 9 – 2 часа

Писмено изпитване върху глагола, съществителните и прилагателните имена от първо и второ склонение, термините от старогръцки произход.

УПРАЖНЕНИЕ № 10 – 2 часа

Съществителни имена от трето склонение – обща характеристика и особености по групи. Съществителни имена от трето консонантно склонение. Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение). Прилагателни имена за положение в

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

пространството, образувани със суфиксите -ior и -ius. Наименования на солите по трето консонантно склонение, образувани със суфиксите -as, -atis; -is, itis.

1. Определение и окончания.
2. Основи на съществителните имена от трето консонантно склонение. Упражнения за намиране на основата, образувание на форми за Nominativus pluralis и други падежи. Упражнения за склонение на съществителните от трето консонантно склонение, съгласуването им с прилагателни от първо и второ склонение.
3. Употреба на наименованията на солите по трето консонантно склонение, образувани със суфиксите -as, -atis; -is, itis в рецепти. Упражнения за превод.
4. Упражнения за превод с прилагателните имена за положение в пространството, образувани със суфиксите -ior и -ius.

УПРАЖНЕНИЕ № 11 – 2 часа

Упражнения върху съществителните и прилагателните имена от трето консонантно склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 12 – 2 часа

Съществителни имена от трето вокално склонение.

Съществителни имена от старогръцки произход (III гръцко склонение).

1. Определение и окончания.
2. Упражнения за превод на словосъчетания със съществителни имена от женски и среден род по трето вокално склонение.
3. Упражнения за превод на термини от старогръцки произход.

УПРАЖНЕНИЕ № 13 – 2 часа

Съществителни имена от трето смесено склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от III смесено склонение в латинския.

1. Определение и окончания.
2. Суфикси по трето смесено склонение.
3. Упражнения за превод на словосъчетания със съществителни имена от мъжки, женски и среден род по трето смесено склонение.
4. Упражнения за превод на термини от старогръцки произход, съответстващи на съществителните от III смесено склонение в латинския.
5. Упражнения върху термини от ботаниката по трето склонение.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 14 – 2 часа

Прилагателни имена от трето склонение. Сегашно деятелно причастие.

Употреба на сегашно деятелно причастие в наименованията на групите лекарства и при видовете имена на растенията.

1. Определение, окончания и суфикси на прилагателните от трето склонение.
2. Упражнения за превод на словосъчетания с прилагателни от трето склонение.
3. Употреба на прилагателните от трето склонение във видовете имена на растенията – значения според суфиксите, с които са образувани. Упражнения с видови имена на растения.
4. Упражнения за образуване на сегашно деятелно причастие от глаголи.
5. Упражнения за превод на наименования на групи лекарства, включващи сегашно деятелно причастие.

УПРАЖНЕНИЕ № 15 – 2 часа

Преговор на съществителните и прилагателните имена от първо, второ и трето склонение. Упражнения.

УПРАЖНЕНИЕ № 16 – 2 часа

Преговор на глагола, съществителните и прилагателните имена, причастията.

Степени за сравнение на прилагателните имена. Употреба на степените за сравнение при видовете имена на растенията, във фармакологията и клиниката.

1. Упражнения за превод на словосъчетания от латински на български и от български на латински език.
2. Суфикси за образуване на сравнителна и превъзходна степен.
3. Неправилни степени за сравнение.
4. Степени за сравнение, образувани от предлози.
5. Упражнения върху степени за сравнение във видовете имена на растенията.
6. Упражнения за превод на примери със степени за сравнение във фармакологията и клиниката.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 17 – 2 часа

Съществителни имена от четвърто склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от IV склонение в латинския.

1. Определение и окончания на съществителните имена от четвърто склонение.
2. Упражнения за превод на наименования на лекарствени форми.
3. Наименования на растения по четвърто склонение. Упражнения върху употребата им в рецепти.
4. Обяснение и конструиране на термини от старогръцки произход, съответстващи на съществителните от четвърто склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 18 – 2 часа

Съществителни имена от пето склонение. Термини от старогръцкия език, съответстващи на съществителните от V склонение в латинския език. Преговор на склоненията.

1. Определение и окончания на съществителните имена от пето склонение.
2. Употреба на съществителното *species* в единствено и множествено число – разлики в значението. Упражнения за превод на примери, включващи съществителното *species*.
3. Обяснение и конструиране на термини от старогръцки произход, съответстващи на съществителните от пето склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 19 – 2 часа

Числителни имена. Латински и гръцки терминоелементи със значение числителни имена и употребата им в наименованията на растенията и химичните съединения.

Обобщение на склоненията.

1. Числителни бройни.
2. Числителни редни.
3. Числителни наречия.
4. Латински и гръцки представки със значение „числителни“ и употребата им в терминологията.
5. Упражнения с примери, съдържащи числителни и терминоелементи със значение числителни имена.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 20 – 2 часа

Писмено изпитване върху съществителните, прилагателните имена и причастията от трето склонение.

УПРАЖНЕНИЕ № 21 – 2 часа

Рецептура. Определение за рецепта. Части на рецептата. Видове рецепти. Действащо законодателство в Република България относно лекарствените продукти и начините за изписването им в рецептата. Европейска фармкопея.

1. Съдържание на частите на рецептата.
2. Изречения и изрази на латински език, употребявани в рецептата (в съкратен и разгърнат вид).
3. Особености на магистралната и официналната рецепта.
4. Въпроси относно рецептата.
5. Упражнения за превод на рецепти от български на латински език.
6. Упражнения за превод на изрази от рецептата от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 22 – 2 часа

Наименования на лекарствата. Определение за лекарствен продукт. Видове наименования на лекарствените продукти. Класификация на лекарствата по групи според начина на тяхното действие.

1. Въпроси върху наименованията на лекарствата и законовата им уредба.
2. Упражнения за превод на фармакопейни названия от латински на български и от български на латински език.
3. Упражнения за превод на наименования на групи лекарства, на примерни рецепти.

УПРАЖНЕНИЕ № 23 – 2 часа

Химична номенклатура (наименования на химичните елементи и съединения). Киселини, оксиди, соли – примери в рецепти.

1. Упражнения за превод на наименования на химичните елементи и съединения.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

2. Упражнения за трансформацията на наименованията на химичните елементи и съединения в рецепта.
3. Упражнения за превод на рецепти от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 24 – 2 часа

Ботаническа номенклатура. Систематика на растенията. Родово и видово име. Термини от фармакогнозията. Наименования на растенията и лекарствените продукти на растителна основа в Европейската фармакопея.

1. Наименованията на растенията в научната класификация.
2. Значение на латинските наименования на растенията. Особенности при превод на български език.
3. Наименования на растенията и лекарствените продукти на растителна основа в Европейската фармакопея. Правила на словоредата. Упражнения за превод от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 25 – 2 часа

Твърди лекарствени форми - I. Прахове, таблетки, дражета. II. Капсули, гранули, пилули, сборове. Примерни рецепти.

1. Наименования на твърдите лекарствени форми на латински език.
2. Превод на примерни рецепти с твърди лекарствени форми от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 26 – 2 часа

Течни лекарствени форми за перорално и външно приложение. Разтвор, микстура, емулсия, суспензия. Примерни рецепти.

Течни лекарствени форми, получени като горещ воден извлек на дроги. Примерни рецепти.

1. Наименования на течните лекарствени форми за перорално и външно приложение на латински език.
2. Превод на примерни рецепти с горепосочените лекарствени форми от латински на български и от български на латински език.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

УПРАЖНЕНИЕ № 27 – 2 часа

Течни лекарствени форми за инжекционно приложение. Препарати за парентерална употреба. Примерни рецепти.

1. Наименования на течните лекарствени форми за инжекционно приложение и на препаратите за парентерална употреба на латински език.
2. Превод на примерни рецепти с горепосочените лекарствени форми от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 28 – 2 часа

Меки лекарствени форми. Въздухообразни лекарствени форми. Примерни рецепти.

1. Наименования на меките и въздухообразните лекарствени форми.
2. Превод на примерни рецепти с горепосочените лекарствени форми от латински на български и от български на латински език.

УПРАЖНЕНИЕ № 29 – 2 часа

Преговор на глагола, съществителните и прилагателните имена, причастията като граматични особености.

Преговор на рецептурата, на наименованията на лекарствата, на термините от ботаниката и фармакогнозията.

Преговор на термините от старогръцки произход.

УПРАЖНЕНИЕ № 30 – 2 часа

Подготовка за финален писмен изпит.

Типове упражнения – обяснения на задачите и практически примери.

ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА

- Опрова Явора, Мирчев Димитър. 2019. Liber de medicis. Учебник по латински език за студенти по медицина и дентална медицина. Пловдив, Издателство на ПУ “Паисий Хилендарски. ISBN 978-619- 202-479-6
- Опрова Я. 2018. Repetitorium Latinum. Workbook for students of pharmacy, medicine, dental medicine. Издателство “Лакс бук”. ISBN 978-619-189-103-0

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

- Латински език и фармацевтична терминология, Я. Опрова, Т. Петринска, С., 2010.
- Латински език – учебник за медицински специалности, Р. Миланов, Д. Мирчев, Пловдив, изд. „Макрос“, 2018.
- Nova terminologia medica polyglotta et eponymica, П. Г. Арнаудова, С., 2003.
- Lingua Latina Medicinalis, V. Nikolova, I. Koleva, София, 2000.
- Систематика на растенията, И. Киряков, С., 1999.
- Фармакотерапевтичен справочник, И. Ламбев, И. Крушков, С., 2010.
- Тестове и рецептурни задачи по фармакология – сборник, Л. Пейчев, Пл., 2008.
- Фармацевтична ботаника, Б. Стефанова-Гатева, И. Асенов, Й. Бенбасат, С., 2006.
- Специализирана енциклопедия на лечебните растения в България, авт. колектив, С., 2007, одобрена като учебно помагало от МОН.
- Латинско-български ботанически речник, А. Ташев, И. Илиева, София, изд. „Матком“, 2017.
- Большой латинско-русский словарь, И. Х. Дворецкий, <http://linguaeterna.com/vocabula/>
- English Latin dictionary online <http://en.glosbe.com/en/la/>
- Изпълнителна агенция по лекарствата към Министъра на здравеопазването.
- <http://www.bda.bg/>
- Caroli Linnaei Species plantarum. <http://www.gutenberg.org/files/20771/20771-h/20771-h.htm>

**КОНСПЕКТ
ПО ЛАТИНСКИ ЕЗИК И ФАРМАЦЕВТИЧНА ТЕРМИНОЛОГИЯ**

1. Глагол. Изявително наклонение, деятелен и страдателен залог - Indicativus praesentis activi et passivi. Повелително наклонение, деятелен залог – Imperativus praesentis activi.
2. Съществителни имена от първо латинско и първо гръцко склонение.
3. Съществителни имена от второ латинско и второ гръцко склонение.
4. Прилагателни имена от първо и второ склонение.
5. Минало страдателно причастие.
6. Бъдещо страдателно причастие.
7. Съществителни имена трето консонантно склонение и трето гръцко склонение.
8. Съществителни имена от трето вокално склонение и трето гръцко склонение.
9. Съществителни имена от трето смесено склонение.
10. Прилагателни имена от трето вокално склонение.
11. Сегашно деятелно причастие.
12. Степени за сравнение на прилагателните имена.
13. Склонение на съществителните имена от старогръцки произход в латинския език.

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

14. Съществителни имена от четвърто склонение.
15. Съществителни имена от пето склонение.
16. Числителни имена.
17. Предлози.
18. Рецептура. Законодателство относно съдържанието на рецептата.
Европейска фармакопея.
19. Химична номенклатура.
20. Ботаническа номенклатура.
21. Термини от фармакогнозията.
22. Термини от старогръцки произход в латинския език и фармацевтичната и медицинската терминология.

ТЕСТОВЕ ЗА САМОПОДГОТОВКА

Глагол

VERBUM

Име _____ Група _____ Фак. № _____

1. Преведете на български език:

- а) Additur lente. _____
Praeparantur cito. _____
Sanant caute. _____
Dividimus exacte. _____

- б) Da tales doses numero! _____
Signate! _____
Verte! _____
Praescribite! _____

2. Преведете на латински език:

- а) Сваряват и прецеждат. _____
Вижда се. _____
Дава се и се означава. _____

- б) Смеси, за да стане пилула! _____
Раздели на равни части на брой! _____
Стерилизирай! _____

Първо склонение на съществителните имена.

Declinatio prima

Име _____ Група _____ Фак. № _____ Дата _____

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

1. Преведете на български език:

Capsulae amygdalaceae _____ 4т
Valerianae tinctura _____ 3т
Fractura scapulae _____ 3т
Da pilulas in scatula _____ 6т

2. Преведете на латински език:

Покрити таблетки _____ 4т
Вода от горчиви бадеми _____ 7т
Съцветие от липа _____ 3т
Смеси, за да стане микстура _____ 3т

3. Допълнете окончанията и преведете на български език:

Da scatul ___ N 1 _____ 6т
Da in capsul _____ 6т
Recipe Aqu ___ destillat ___ 100 ml _____ 8т
Da ad chart ___ cerat _____ 7т

Общ брой точки: 60

Постигнати:

Оценка:

Второ склонение на съществителните имена

Declinatio secunda

Име _____ Гр. _____ Фак.№ _____ Дата _____

I. Преведете от латински на български: 16т

1. Oleum amygdalarum amararum _____ 5т
2. Sirupus concentratus _____ 2т
3. Uvae ursi foliorum decoctum _____ 5т
4. Menthae piperitae folia _____ 4т

II. Преведете от български на латински: 20т

1. Запарка от листата на иглика _____ 5т
2. Луковица от чесън _____ 5т
3. Лекарства за очите _____ 4т
4. Дай в черно шише _____ 6т

III. Преведете на български. Напишете в множествено число: 16т

Пример	Превод (по 2т)	Nom. pluralis по (2т)
bacillus medicātus		
decoctum amārum		

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

periödus longa		
remedium sedaiuum		

III. Напишете с един термин: 6т

1. Заболяване на мозъка _____ 2т
2. Наука за болестите на очите _____ 2т
3. Болка на нерва _____ 2т

IV. Обяснете термините на български: 6т

1. Dactyloplastica _____ 2т
2. Rhinorrhagia _____ 2т
3. Gastroscopia _____ 2т

V. Преведете на латински рецептата: 26т

- Вз. _____ 1т
- Сух екстракт от беладона _____ 6т
- Сух екстракт от опий по 0,02 _____ 7т
- Какаово масло до 3,0 _____ 4т
- Смеси да стане супозиториум _____ 3т
- Дай такива дози на брой 6 _____ 4т
- Означи. _____ 1т

Общ брой точки: 90 т

Постигнати:

Оценка:

Прилагателни имена от трето склонение

OPUS PROBATIONIS

ADIECTIVA DECLINATIONIS TERTIAE ET PARTICIPIUM PRAESENTIS ACTIVI

Име _____ Фак.№ _____ Група _____ Дата _____

I. Преведете от латински на български:

1. Prothesis ossium brachii _____
2. Status post extractionem difficilem dentium _____
3. Dilatatio lateris dextri cordis _____
4. Intoxicaciones graves _____
5. Remedia parenteralia _____
6. Caput musculi bicipitis _____

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

7. Carcinoma inoperabile _____
8. Traumata levia _____
9. Remedia cardinalia _____
10. Formula officinalis _____

II. Преведете от български на латински:

1. Хипертрофия на сърцето _____
2. Враснал нокът _____
3. Чупливост на костите _____
4. Дясна белодробна артерия _____
5. Тънки черва _____
6. Разтворими прахове _____
7. Подезични жлези _____
8. Пробиващи артерии _____
9. Постоянни зъби _____
10. Тежки отоци _____

III. Какво действие имат следните лекарствени средства:

1. Remedia absorbentia _____
2. Remedia anticoncipientia _____
3. Remedia liquefacientia _____
4. Remedia nasalia _____
5. Remedia vasodilatantia _____

IV. Напишете на латински език:

1. Омекотяващи лекарства _____
2. Затягащи лекарства _____
3. Лекарства, отпускащи мускулите _____
4. Успокояващи лекарства _____
5. Лекарства за инжектиране _____

V. Обяснете какво означават изброените думи от латински произход. От кои сегашни деятелни причастия произхождат?

Българска дума	Значение	Причастие	Превод
репелент	средство, отблъскващо насекомите	repellens, repellentis	отблъскващ, а, о

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

реципиент			
пациент			
дезодорант			

VI. Образуйте сегашни деятелни причастия от следните глаголи:

Глагол	Сегашно деятелно причастие в Nom sg	Сегашно деятелно причастие в Gen. sg.	Превод на български
contineo, continēre съдържам	continens	continentis	съдържащ, а, о
corrigo, corrigēre поправям			
diluo, diluēre разреждам			
valeo, valere здрав съм			
exsiccō, exsiccāre изсушавам			

Общ брой точки _____

Постигнати _____

Оценка _____

Преподавател _____

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Финален тест по латински език и фармацевтична терминология
(формира 50 % от годишната оценка)

Име	Фак. №	Група	Дата
1. Преведете от латински на български език примерите:			20 т.
Misce! Da! Signa! Recipe Belladonnae folii 10 g. Acidi ascorbinici tabulettae obductae. Remedia vasodilatantia. Species sedativae. Prognosis morbi optima. Hydrogenii peroxidi solutio.			
2. Преведете от български на латински език примерите:			35 т.
Дай такива дози на брой 6. Приготвяне на лекарства. Фини прахове. Място на по-малкото съпротивление. Имена на растенията. Вземи калциев лактат 5 г. Сух екстракт от алое. (Aloë, ës f) Лечение на тежки болести. Стрък от мента.			
3. Променете изразите според падежа, който предложът изисква:			15 т.
Phaseoli fructus sine (semen) Herba cum (flos) Divide in (partes aequales) Status post (infarctus recens) Da ad (vitrum) Solutio parata per (maceratio)			

**Департамент за езиково и
специализирано обучение**

4002 Пловдив, бул. „В. Априлов“ №15А
тел.: 032 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

**Department of Languages and
Specialised Training**

15A, Vasil Aprilov Blvd, 4002 Plovdiv
phone: 00359 32 602 888
director@dlst.mu-plovdiv.bg

Intra (musculus longus)

4. Обяснете значението на сложните термини: 10 т.

bronchitis
pharmacologia
hydrotherapia
otoscopia
cephalalgia

5. Конструирайте сложен термин, който означава: 10 т.

наука за лекарствата от природен произход
лечение с билки
тумор от мускулна тъкан
болест на костите
липса на тонус

Общ брой точки: 90

Постигнати:

Оценка:

Преподавател: